

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

OBSESINIO KOMPULSINIO SUTRIKIMO GYDYMO AUGMENTACIJOS STRATEGIJOS: ANTIPSICHOTINIAI VAISTAI, PAILGINTO ATPALDAVIMO METILFENIDATAS IR N-ACETILCISTEINAS

Autorė. Julija GRIGAITYTĖ, VI kursas.

Vadovas. Dokt. Robertas STRUMILA, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Įvadas. Obsesinis kompulsinis sutrikimas (OKS) – lėtinė ir reikšmingai žmogaus funkcionavimą ribojanti neuropsichiatrinė būklė, kuriai būdingos įkyrios mintys (obsesijos) ir pasikartojantys veiksmai arba protiniai ritualai (kompulsijos). Pirmo pasirinkimo gydymas – selektyvūs serotonino reabsorbcijos inhibitoriai (SSRI) – dažnai yra efektyvus, tačiau 40–60 % pacientų atsakas lieka nepakankamas, todėl iškyla poreikis papildomoms farmakologinėms augmentacijos strategijoms. OKS patogenezėje dominuoja kortiko-striato-talamo-kortikinių (CSTC) grandinių hiperaktyvumas, kartu su serotonerginės, dopaminerginės ir glutamaterginės neurotransmisijos disreguliacija bei oksidacinio streso procesais. Tai skatina susidomėjimą antipsichotikų augmentacija bei potencialiomis papildomomis intervencijomis, tokiomis kaip N-acetilcisteinas (NAC) ir pailginto atpalaidavimo metilfenidatas (MPH-ER).

Metodai. Literatūros apžvalga atlikta naudojant PubMed, Embase, EBSCO ir Google Scholar duomenų bases. Atrinktuose tyrimuose nagrinėjama farmakologinė augmentacija pacientams, kurie nepakankamai reaguoja į pirmo pasirinkimo gydymą.

Rezultatai. Risperidonas (0,5–3 mg/d) ir aripiprazolas (5–15 mg/d) pasižymi didžiausiu terapiniu efektyvumu – Y-BOCS vertinimo skalės balai sumažėja 40–50 % pacientų. Olanzapinas (2,5–10 mg/d) ir kvetiapinas (iki 300 mg/d) tyrimuose rodo nevienareikšmius rezultatus bei dažnai yra ribojami dėl nepageidaujamo metabolinio poveikio. MPH-ER (iki 36 mg/d) gerina prefrontalinę dopaminerginę kontrolę ir gali būti naudingas pacientams su gretutiniu aktyvumo ir dėmesio sutrikimu (ADHD), tačiau trūksta patikimų ilgalaikių tyrimų. NAC (2–3 g/d), moduluodamas glutamaterginę signalizaciją per cistino-glutamato mainų sistemą ir mažindamas oksidacinį stresą, rodo perspektyvius rezultatus mažesnės apimties tyrimuose, tačiau platesni tyrimai neparodė statistiškai reikšmingo skirtumo lyginant su placebo. Taip pat pabrėžiama farmakogenominių veiksmų (pvz., CYP2D6, CYP3A4, CES1, COMT polimorfizmų) įtaka individualiam vaistų toleravimui ir metabolizmui.

Išvados. Risperidonas ir aripiprazolas išlieka pirmo pasirinkimo augmentacijos strategija SSRI atspariam OKS gydyti, tuo tarpu olanzapinas, kvetiapinas, NAC ir MPH-ER vertintini kaip perspektyvios alternatyvios strategijos personalizuoto gydymo kontekste. Visi papildomi gydymo būdai reikalauja atsakingos priežiūros, o jų efektyvumo ir saugumo vertinimui būtini tolimesni gerai suplanuoti tyrimai.

Raktažodžiai. Obsesinis kompulsinis sutrikimas (OKS); augmentacija; gydymui atsparus; antipsichotikai; N-acetilcisteinas (NAC); pailginto atpalaidavimo metilfenidatas (MPH-ER).